

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugo-slavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Začetek „šparanja“ ali maščevalnost?

Koroški deželni zbor je začel „šparati“. Sklenilo se je namreč, da se katoliškim katehetom odvzame tretji del nagrade, ki so jo dosedaj dobivali za poučevanja veronauka v šoli. Da bi se „šparalo“ tudi še drugod, ni znano.

Na misel mi pride vesela zgodbica. Nekdo je zadolžen do grla, a vendar bi se rad še z novo obleko, vsaj pred svetom, „postavljaj“. Toži svoje gorje prijatelju, ki mu da tale nasvet: šparaj pri knofih, en knof manj pri jopiču, pa boš imel novo obleko...

Koroška, ki je bila do današnjega dneva vedno obvladana od framazonskega liberalizma, mora pa tudi imeti, vsaj na zunaj pred svetom, „lepo“ obleko: „Stramm deutscher fortschrittlicher Freisinn.“ Sicer je v resnici ravno po zaslugah tega liberalizma v vsakem oziru najbolj nazadnjaška dežela, kakor v stari Avstriji, tako tudi v novi. A na zunaj, pesek v oči, je treba replame. In čim bolj mora taka bobneča reklama zakrivati notranjo neresnico, kar je bilo posebno potrebno minulo leto, tem več seveda stane. Koroški nemški „Freisinn“ pride ljudstvu zelo drag. Zato — šparajmo pri katoliških katehetih, ki itak nikoli ne bodo naši volilci...

Treba je, da izpregovorimo, kratko, a jedrnatno besedo o plači katoliških duhovnikov sploh, ker tudi marsikateri dobri ljudje menijo, da ta stan plava v denarju, ali — kakor se je lansko leto lagal en dopisnik v landbundovski „Bauernzeitung“, da je „župnik najbolje situirani mož“. Skoraj nihče ne ve, odkod imajo duhovniki svojo plačo. Za to obstoji takozvani „Religionsfond“. V glavnem izvira iz premoženja, ki ga je cesar Jožef II. odvzel samostanom in Cerkvi sploh v ta namen, da bi se duhovnikom v dušnem pastirstvu iz njega nakazovala „primerna“ plača, zato latinsko „kongrua“. Ta fond je bil tedaj velik. Če je res, kar je pred vojno nekdo izračunal, da je vrednost teh posestev in poslopij znašala okoli 800 milijonov kron, bi to bilo danes morda okoli poldrugo milijardo šilingov. A država je po svojih framazonsko-liberalnih upraviteljih-goljufih velikanske vrednosti zapravila, posebno ker — in danes moramo reči: hvala Bogu — ker Cerkev zraven nič ni imela govoriti. A to je krivda države, in ne Cerkve. A kljub temu ima še danes država velike cerkvene vrednote v svoji posesti.

Radi tega torej dobivljajo duhovniki plačo od države, ker je juridično in dejansko dolžna k temu, kar pripoznavajo celo že socialni demokrati in zato hočejo Cerkvi vrniti, kar je še ostalo od velikanskih goljufij XVIII. in XIX. stoletja. Kakšne pa so te plače, radi katerih se nevedno ljudstvo toliko hujska? Duhovniki, ki imajo za seboj 8 let gimnazije, od sedaj naprej 6 let bogoslovja, marsikateri imajo tudi še druge študije, dobivajo plače od 150 S, 200 in če je veliko kakih 300 S. Najvišja plača, ki jo more doseči duhovnik kot župnik sploh, bi znašala okoli 370 S, a to le tedaj, če ima dotični duhovnik že 35 službenih let, nima prav nobene ekonomije (gospodarstva) in je tisti kraj v prvem plačilnem razredu, ter je imel še zraven srečo, da je postal župnik že po 4 ali 5 letih. Rad bi vedel, ali je kje tak slovenski župnik? To za duhovnika najvišjo plačo dobi na primer učitelj, ki je star 30—35 let. A noben duhovnik, tudi prvi koroški duhovnik: stolni prošt v Celovcu ne, ne dobi 800 S kakor na primer tisti landbundovski „Herrenbauer“, ki je lansko leto rohnal na zborovanjih proti „obilnim“ plačam katoliških duhovnikov in ki je — akoravno nima nobenih študij — nastavljen kot uradnik pri „Landwirtschaftsrankenkasse“. Vsaj tako so

govorili politični krogi, ki so danes zelo blizu Landbunda. Lahko z mirno vestjo rečemo, da nima noben koroški župnik na deželi tako plačo, kakor jo ima na primer en učitelj v srednjih letih. Da to omenjamo, ni vzrok, da bi učiteljem te plače zavidali, želimo jim odkritosrčno še višje, ampak le zato, da bi se enkrat v tej reči pojmi vsaj toliko zjasnili, da so katoliški duhovniki, v primeri s svojimi študijami in z drugimi stanovi, ki imajo isto ali manjšo izobrazbo, vse kaj drugega kakor „kapitalisti“, ki odirajo ljudstvo.

Da se plača katoliških duhovnikov nekoliko izboljša, se je naredila postava, da dežele dajo duhovnikom za poučevanja veronauka v šoli neko majhno nagrado. Pripomnimo, da je bila ta nagrada izmed vseh avstrijskih dežel že dosedaj na Koroškem najmanjša. Sedaj jo je deželni zbor še za tretjino znižal.

A to ni vzrok, da se te vrste pišejo. Katoliški duhovniki so vedno pripravljani na žrtve, posebno še v sedanjih krizi. Saj lahko rečemo, da primeroma noben stan ne da brezposelnim prosilcem, ki jih pride dan na dan 10—20, toliko kakor katoliški duhovniki. Pri marsikaterem je to obremenitev mesečne plače 15—20%! Tudi tej odtegnitvi katehetske nagrade bi nihče ne ugovarjal, če bi se kaj takega zgodilo po gotovem proporciju pri vseh nastavljenjih, posebno če bi šli tisti gospodje, ki imajo mesečne plače od 800 do 3000 S, z dobrim vzgledom na čelu. A tako je pa ta postava proti katoliškim katehetom izjemna postava, ki je naperjena samo proti enemu stanu in ki finančno ne pride bogve koliko v poštev, ako ostane osamljena. Sploh je dvomljivo, ali je ta postava ustavna, ker nasprotuje, kakor je sedaj, členu II. zakona o osnovnih pravicah državljanov: kakor pravice, se morajo tudi bremena razmeroma med vse državljanse razdeliti.

Priložnost „šparanja“ namreč ne obstoji samo pri duhovnikih. „Kärntner Tagblatt“ je pisal, da so se mogli v šolstvu dobiti prihranki le radi tega, ker se katehetom ta tretjina nagrade odtegne. Kaj pa je s „Fortbildungsschulen“? Ali so te zimske šole res take neprecenljive vrednosti, da bi se vsaj za čas najhujše krize ne mogle ukiniti in bi se tako lahko brez vsake škode veliko prihranilo? O vrednosti teh šol je sodba zelo, zelo razširjena, da pomenijo učni uspehi veliko ničlo. Če te zimske „Fortbildungsschulen“, ki pomenijo veliko breme za deželo in občine, niso, kakor se mnogokrat trdi, vsaj v slovenskih krajih samo tečajji za germanizacijo in pripravljalni kurzi za landbundovske mladinske organizacije, potem pač ni videti vzroka, zakaj bi se ta denar v tej strašni krizi še naprej pri oknih vum metal. A bati se je, da imajo te „Fortbildungsschulen“ pri Slovencih edinole ta namen.

Ako bodo merodajni krogi take in podobne možnosti za „šparanje“ vzeli v resen pretres, bomo verjeli, da se je odtegnitev tretjine katehetskih nagrad zgodila iz poštenih namenov. A dokler to ne vidimo, bomo verjeli nekaj drugega in kar je menda resnica, ker se tako v vseh krogih govori: da namreč ta odtegnitev ne izvira iz skrbi za deželne finance, ampak je predvsem maščevalni izbruh nekega političarja, ki išče za svoje politične neuspehe objekt za maščevanje in ga je našel v katoliški duhovščini?

Da so se seveda tudi vse druge framazonsko-liberalne stranke in socialni demokrati z bujnim veseljem tega predloga oprijeli, je jasno. Ne ugaja nam pa nastop nemškega katehetskega društva in krščanskih socialcev. Imeli so gotovo dobro voljo, da posredujejo. A boljše bi bilo, da se pusti liberalno-socialdemokratični koaliciji naj gre svojo — itak po našem mnenju nezakonito — pot čisto do konca, kakor ji dati

priliko, da si obesi plašček zakonitosti, češ, saj smo se dogovorili z merodajnimi faktorji. (Sicer pa je treba povdariti, da je dosti katehetov, ki niso člani ne nemškega katehetskega društva, ne nemške krščansko-socialne stranke.)

Mislimo, da bo skoro pri vseh prizadetih obvladalo mnenje, ki ga je svojčas izrazil rajni dr. Reinprecht, da je način plačevanja te nagrade sploh poniževalen. To se je videlo ravno sedaj. Zato bo morala pač stranka, ki pravi, da zastopa krščanska načela, v bodočem konkordatu ali tudi brez njega z vso resnostjo gledati, da se juridično in dejansko stanje duhovnikov postavi na druge temelje kakor so dosedaj. Dosedanje stanje, da so katoliški duhovniki, ki so vendar izobraženi ljudje in ki o njih tudi ogromna večina avstrijskega ljudstva hoče, naj se postopa ž njimi kakor z drugimi izobraženimi ljudmi, da so duhovniki odvisni od maščevalnosti enega politikarja, je žaljivo za Cerkev, za ljudstvo in duhovnika, in je zato nevdržljivo.

Občni zbor

Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.
(Nadaljevanje.)

G. predsednik je za tem prosil č. g. poslanca Ivana Starca.

da tudi on poda svoje poročilo. Glasilo se je sledeče:

Minulo poslovno leto je bilo za nas važno iz več ozirov. Z lani izptemenjeno deželno ustavo se je znižalo število poslancev od 42 na 36. O priliki razprave o tem smo povdarjali krivico, da po desetih letih dežela ni uredila manjšinskih pravic, kar je dolžna po ustavi; povdarjali smo, da je znižanje števila poslancev poseben udarec proti manjšini. V tem je bila tudi bojazen, s katero smo šli v jesenske volitve. Nahajali smo se tedaj v izredno težavnih okoliščinah: Volitve so prišle nepričakovano, tik pred njimi se je obhajala desetletnica plebiscita, ki je poživila staro sovražstvo, in nastopila je nova stranka, ki se je za boj proti nam izposodila naša načela in posnemala našo propagando. Sploh naj spet pribijem, da so vse stranke, ki so agitirale proti nam, znale slovensko, nobena pa se ni posluževala bindišarskega jezika. Zadnje volitve so bile za nas velika preizkušnja. Sklenili smo, da damo naše glasove za državni zbor kulturno nam najbližji in na našem ozemlju nezainteresirani nemški stranki. Ta sklep je bil smel, zakaj krščansko-socialna stranka ob desetletnici v vzbujanju spominov na dogodke pred desetimi leti v ničemer ni zastajala za drugimi strankami. Bil pa je potreben, ker nismo imeli uspešnejšega orožja proti vednemu natolcevanju iredent, kakor da smo apelirali na vse volilce. Nad vse častno smo izvedli volitve. Izvili smo nasprotnikom edino orožje, s katerim so vedno zagovarjali svoje krivično postopanje napram nam, tako da je vsako nadaljne natolcevanje o iredenti pri resnih nasprotnikih izključeno. Nad vse lepa disciplina v stranki nam kaže, da imamo izobražene in zavedne volilce, kar daje najboljše upe za bodočnost. Samo ne smemo zanemarjati izobrazbe našega ljudstva.

Nekaj pa ne smemo spregledati pri zadnjih volitvah: porast socialne demokracije med našim kmeškim ljudstvom. Sama že pravi, da je najmočnejša slovenska stranka. Tri razlogi so: 1. Naše ljudstvo obubožava in se ni čuditi, da upajo že celo komunisti dobiti tal med nami. 2. Da znajo socialdemokrati pred ljudstvom lepo povdarjati narodne zahteve. 3. Da si vsi naši nasprotniki desetletja sem prizadevajo od-tujiti naše verno ljudstvo Cerkvi in da so po-

nekod celo zastopniki Cerkve v napačnem razumevanju svojega poslanstva neprostovoljni podpiratelji odtujevanja. Po meri odtujevanja je ljudstvo izgubljalo svojo najglobljo oporo in postalo dostopno najrazličnejšim strujam (Grabštanj, Žrelec, Trnja vas, Dholica itd.). Odtujevanje Cerkvi in obubožavanje sta največji gonilni sili, ki ženeta naše ljudstvo v socialno demokracijo. Oba vzroka, najbolj pa ubožstvo, sta izven naših moči. Pri vsaki priliki se potegujemo za to, da bi se naše gospodarske razmere vsaj toliko izboljšale, da bi bile enake razmeram v nemškem delu, a doslej nismo dosegli drugega, kakor da so nemške stranke našo gospodarsko zaostalost priznale.

Naš nastop pri zadnjih volitvah pa ima še en velik pomen. Dogodki v Italiji, in sicer postopanje Italije proti južnotirolskim Nemcem in primorskim Jugoslovanom so katoliške škofo v Jugoslaviji nagnili, da so določili javne molitve za nje. Sledili so jim Tirolci na Dunaju. Iz tega nastopa katoliškega episkopata izvaja glavni tajnik manjšinskih kongresov, da bo Vatikan moral zavzeti svoje stališče. To stališče ne more biti drugačno, kakršna je bila tisočletna praksa Cerkve, ki je določala pouk vsakega naroda v materinskem jeziku. Tudi pri nas ni povsod vse tako, kakor bi imelo biti, vendar smo pripravili tla, ker smo dali odgovor tistim, ki so nas smatrali za samo nacionalno stranko.

Drugi važen dogodek je bila desetletnica plebiscita. Od svoje strani smo storili vse, kar le more država zahtevati od manjšine. Odgovor na naše lojalno zadržanje je dal prejšnji deželni glavar dr. Lemisch, ki je razkril prave namene Nemcev: „V jezikovno mešanem ozemlju naj se vsi zberejo v izenačeno kulturno ozemlje.“ Vse lepe besede za zunanji svet, vse dolge razprave v deželnem zboru so samo pesek v oči zunanji javnosti, so samo iskanje prilike, da se krivda v nedoseženi rešitvi manjšinskega vprašanja, ki ga rešiti nikoli niso hoteli, zvali na nas. Pravi namen koroških Nemcev je izenačeno kulturno ozemlje mesto jezikovno mešanega, to je po domače povedano: Slovenci morajo izginiti! Zato je bilo tudi edino pametno, da smo stali ob strani, in bomo stali, dokler se nemško stališče ne izpremeni. Ob takih prilikah mora pač vsak, ki količkaj spoštuje svoj rod in samega sebe, razumeti, zakaj ima Landbund pač nekaj tisoč slovenskih volilcev, a za slovensko kulturo ničesar ne stori, in zakaj je socialna demokracija najmočnejša slovenska stranka, ki razun lepih besed za volitve še ničesar ni storila za kulturno in umsko povzdigo slovenskega ljudstva.

Pred desetimi leti se je reklo: „Za vse čase se nam ohrani jezikovni in narodni značaj,“ po desetih letih se reče: Iz jezikovno mešanega ozemlja napraviti kulturno enotno ozemlje in samo peščica še stoji ob strani. Zato dvigamo tudi danes proti takim nameram odločen protest.

Tretja zadeva, ki nas zanima, je priznanje vlade in nemških strank o naši gospodarski zaostalosti. Do lani smo samo mi vpili v svet, a lani so sami priznali, da je bilo naše vpitje upravičeno. Naenkrat so vedeli, kako veliko je potreb, tako veliko, da so jih razdelili v tri dele: najnujnejše, bolj nujne in nujne. Pa komaj je desetletnica minila, pa ne državni in ne deželni proračun ne poznata ne nujnih in ne najnujnejših potreb.

Kako merodajni faktorji zanemarjajo naše ozemlje, nam pove plebiscitna številka deželnega kulturnega sveta, ki prinaša podatke iz Podjune in jih primerja s celo deželo. Tako pride na hektar rodovitne zemlje v Podjuni dolga 340 S, v celi deželi samo 271 S, tedaj odpade na nemški del še manj dolga. Na vsako posestvo v Podjuni pride povprečno 5057 S dolga. Odkod to zadolženje? Podjuna ima slabšo živino in polje manj rodi: srednja teža krave v Podjuni znaša 350 kg, v ostali deželi 500 kg; povprečna dajatev mleka od ene krave v Podjuni 1300 l, v ostali deželi 2500 l; čisti donos posestev v Podjuni znaša na hektar 0,4%, to je 9,80 S, v celi deželi 1,5%, to je 26,46 S. In to so številke od gospodarstev, ki vodijo natančne račune, taka gospodarstva so navadno boljša. Torej trikrat manj pridelava Podjuna, nič boljši ni Rož, nič na boljšem Zila, davke in socialne dajatve moramo pa plačevati enake. S svojimi plačili plačujemo tudi za pospeševanje gospodarstva. Iz tega stanja vidljivo, da ko bo nemškemu kmetu šele trda predla, bo naš kmet že na bobnu. In že precej jih je na bobnu. Odgovornost za to

našo zaostalost nosita dva: deželni šolski svet, ki nam v šolah ubija samo nemščino v glavo, in še to tako, da ne gre v glavo, in deželni kulturni svet, ki v svojih šolah in svojih predavanjih tudi le prodaja nemščino in landbundovsko politiko. Sad vsega tega je propast domačega ljudstva. Ne dežela in ne država nimata denarja za najrevnejši del cele Avstrije, pač pa ga ima država za Paragvaj. Za naše ozemlje imajo pripravljeno samo smrt, da je potem prostora za Pruse, Bavarce in v najnovejšem tudi za Tirolce. Razumemo, da raste proti od vseh strani podpiranim tuicem vedno večje ogorčenje pri našem obubožanem ljudstvu brez razlike strank.

Naj vlada da ves denar, ki ga dobe v raznih oblikah priseljenci, domačemu ljudstvu, pa bo videla, da se desetkrat lažje drži na svoji zemlji, kakor naše zemlje nevajeni tujci! Dokler bo za tuje denarja, a za domače ljudstvo ne, bomo v državi gledali mačeho, ki svojim otrokom neprivošči še itak trdega obstanka.

Za nas obstoja pri tem važno delo, da porabljammo ves svoj vpliv v to, da ljudstvo opominjamo na varčevanje pri izdatkih, na skromno življenje in vztrajno delo, da tako pridemo iz sedanje težke gospodarske krize brez izgube naših domov. Vsak, ki izgubi dom, je izgubljen tudi za narod.

Omeniti bi bilo še nekaj veselega. Naš list je praznoval letos desetletnico. Ne bili bi danes tukaj, če bi lista ne imeli; molčal bi svet o nas, če bi lista ne bilo. Zato je naša dolžnost, da se danes zahvalimo vsem neustrašenim borcem za ustanovitev lista, bratom Čehom na Dunaju za zavetje, gg. urednikom in sotrudnikom za vso požrtvovalno delo. Volja do življenja je list ustvarila. Ta volja naj nam bodi tudi znanprej moč, ki nam vse ustvarja, kar za življenje potrebujemo. Potrebujemo svojo izobraženstvo, svoje trgovce, svoje gospodarske strokovnjake. Težko breme nam nalaga ta potreba, a volja do samolastnega narodnega življenja nam bo pomagala prinašati žrtve. Kakor starši žrtvujejo za svoje otroke vse, tako žrtvujejo tudi mi za svojo bodočnost! Vsak naj izpolni svoje mesto v narodu v celi meri za narod!

G. poslanec je nato omenjal zahteve naše stranke, ki se nanašajo na začetek šolskega leta, na šolski pouk, na odpravo večernega pouka in vpeljavo krščanskega nauka na nadaljevalnih šolah, na počitnice, na kmetijske šole, na kmečko zbornico, na volilno reformo itd.

Živahna razprava po referatih se je tikala letošnjega ljudskega štetja, naseljevanja rajhovskih protestantov, delavske organizacije, zavarovanja proti požaru pri deželni zavarovalnici, enakopravnosti slovenskih požarnih bramb, gospodarskega odseka, lista, volitve zveznega predsednika itd.

Pri volitvi novega odbora se je potrdil stari odbor, kateremu predseduje g. Ferdo Kraiger. Članarina ostane ista. (Konec.)

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. V zadnjem času je zasedal glavni odbor kršč.-soc. stranke. Na tem zborovanju se je ugotovilo, da je sedanja vlada za izvedbo dalekosežnih prepotrebniš reform prešibka in da je treba pritegniti socialiste. Dr. Seiplu ta zveza ni bila po volji, a se je moral udati večini, ki je izrekla zaupanje dr. Enderju. Baje se vršijo že pogajanja s soc. dem., ki pa bodo zelo dolgotrajna, ker so soc. dem. proti Vaugoinu in hočejo protiusluge na šolskem polju in glede socialnega zavarovanja. — Poljedelski minister dr. Dollfuss je prepovedal uvoz ruskih jajc. Ko so ruska zastopstva za to izvedela, so prekinila vsa pogajanja za nova naročila v vrednosti 17 milijonov šilingov. Ministru je ostala blamaža, ker je moral odredbo ukiniti. — Vlada namerava uvesti nove davke in sicer hoče uvesti davek na plače vseh stalnih nameščencev, državnih in zasebnih. Ta davek naj bi znašal pol do 4%, obenem pa naj bi se popolnoma ali pa napol ukinita trinajsta plača državnih nameščencev. Skrajna štednja je nujno potrebna, ker položaj financ ni rožnat, razen tega pa bo dohodek davkov letos bržkone nazadovol za 150 milijonov, da bo treba za uravnoteženje proračuna prihraniti najmanj 300 milijonov S. K novim davkom, oziroma k izpremembi socialnega zavarovanja povdarjajo socialisti, da se je od Streeruwitzove vlade povečal vojni proračun za 60 milijonov na leto. Ni mogoče zmanjšati podpor bolnikom, brezposelnim in o-

nemoglim, dokler se na drugi strani izdajajo milijoni za vojsko. Glede uvedbe davka na plače je naletela vlada na hud odpor pri uradništvu, ki stavi svoje predloge. — Dr. Reschov predlog o izpremembi socialnega zavarovanja je bil umaknjen. — Dne 19. t. m. so bile deželnozbornske volitve na Gornjem Avstrijskem. Kršč. soc. so dobili 28 mandatov, soc. dem. 15, gospodarski blok (vsenemci in Landbund) 5 mandatov, skupaj 48. Heimatblock, nar. socialisti. Ude in komunisti so ostali brez mandata. Prejšnji deželni zbor je sestojal iz 60 članov in so imeli kršč. soc. 34, soc. dem. 16, vsenemci 5 in Landbund 5 poslancev. Na mandatih so v primeru pridobili soc. dem. in kršč. soc. — Sliši se, da se vrše med vladami Francije, Anglije, Češkoslovaške, Poljske ter vladami ostalih držav Male antante živahne diplomatske razprave o akciji proti avstrijsko-nemški pogodbi z novim načrtom za gospodarski razmah Evrope. Po tem načrtu naj bi se vse one države, ki morajo uvažati del potrebnih agrarnih proizvodov, obvezale, da bodo krile svoje potrebščine v prvi vrsti pri onih evropskih državah, ki imajo presežke. Ta načrt bo predložen majskega zasedanja Sveta Društva narodov. Francija bo nudila tem državam posebne ugodnosti.

Španija. Republikanska vlada je sklenila, da izvrši proti diktaturi pokojnega Primo de Rive preiskavo. Istotako bodo kaznovani vsi, ki so zakrivali španski poraz l. 1921 v Maroku in obnovljen bo proces proti vojaškim upornikom v Yaca. Republikanski krogi v Barceloni zahtevajo z vso odločnostjo, da se proglasi kot novo glavno mesto Španije Barcelona, da se na ta način temeljito obračuna s preteklostjo. Dalje hoče biti Katalonija samostojna republika. Prihajajo pa tudi druge pokrajine z zahtevo po samostojnosti v okvirju velike španske republike, da bi nastala neka federativna država. Doznava se, da se kralj Alfonz ni odpovedal prestolu, ampak zapustil Španijo samo za nekaj časa, da prepreči državljansko vojno. Španija je bila že večkrat republika, a vedno so Španci poklicali kralja nazaj. Splošno vlada mir, le komunisti ribarijo v kalnem in povzročajo poulične boje. Vsled tega je bilo proglašeno obsedno stanje. Lahko je povzročiti revolucijo, a težje je dati novo obliko in zadovoljiti vse prebivalstvo.

Romunija. Četudi je kralj Karol pogosto posegel v razvoj vladne krize in stavil celo 24urni rok za sestavo nove koncentracijske vlade, vendar ni uspel. Kriza je bila po 14dnevnih pogajanjih sicer rešena, a ne v kraljevem smislu. Par strank ni hotelo vstopiti v vlado in te bodo tvorile pri prihodnjih volitvah skupno fronto. Titulescu je nato sestavil vlado osebnosti, ne oziraje se na strankino pripadnost. Po sestavi je kralj zahteval, da se sprejme v vlado tudi Argetojanu, kar pa je Titulescu odklonil. Nato je sestavil novo vlado prof. Jorga. Nova vlada je imenovala predsednika nemške zveze poslanca Brandscha za državnega podtajnika za manjšinske zadeve, za glavnega tajnika te ustanove pa je imenovan madžarski prof. Bettay. Na podlagi tega se manjšine na Romunskem pač ne morejo pritoževati, da bi jim bila vlada sovražna in da bi jim ne nameravala dati manjšinskih pravic. Kaka razlika med Romunijo in Avstrijo! Tam taka širokogrudnost, mi pa se moramo tepsti za take malenkosti, da se pametni ljudje prijemajo za glavo.

DOMAČE NOVICE

Sprejem na učiteljske. Pripravnica bo v šolskem letu 1931—32 samo na moškem učiteljsku. Prošnje za sprejem v pripravnico je vložiti do 1. junija pri ravnateljstvu in jih kolekovati z 1 S. Pogoji za sprejem v pripravnico: dopolnjeno 14. leto, avstrijsko državljanstvo, znanje glavne šole, telesna sposobnost in npravstvena neoporečenost. Prošnji je priložiti: rojstni list, domovnico, zdravniško izpričevalo, zadnje šolsko izpričevalo, šolski popis učenca pa vpošlje šolsko vodstvo neposredno ravnateljstvu. Izkušnja je pismena in ustmena. Pismena: 2 nastavka, ali prost nastavek, opis kake slike ali ponovitev povesti, 4 sklepni računi. Važen je posluš. O sprejemu odločuje učiteljska konferenca. Učenci, pri katerih se v prvih treh mesecih pokaže, da so za študij nesposobni, se pošljejo domov.

Št. Vid v Podjuni. (Preveč pravic imamo!)

Kako se nam delijo pravice pri sodišču, naj kaže nasledni slučaj: Neka tukajšnja žena je imela obravnavo pri sodišču v Dobrli vasi, kjer je tudi zahtevala, da se ji rzsodba raztolmači v slovenskem jeziku. Na njeno zahtevo je sodnik vrigel spise vstran, ji ni dal več odgovor ter odšel k drugi mizi opravljat svoje posle. — Tako se dela z zavednimi Slovenci pri nas, a Nemci se v svetu hvalijo, kako nam gredo na roke in koliko uživamo pravic in svobode, toliko, da jih imamo še preveč.

Borovlje. (Razno.) Kriza, ki se kaže

povsod, tudi našemu kraju ne prizanaša. V tukajšnji tovarni-jecklarni, ki je ves zadnji čas še imela dosti naročil, je nastopila kriza in žalostno gledajo delavci v bodočnost. Skoraj ne mine sobote, da ne bi bilo večje število zaposlenih odslovljenih in celo taki, ki so delali že dolga leta v tovarni. To so zelo žalostni pojavi, ne samo za delavce, ampak tudi za cel okraj. — Na vrh Sapotnice se je pričelo z gradbo velike hiše, ali kakor pravijo „kosarne“, ki bo zidana za orožnike in financarje, ki bodo prestavljeni iz Plajberka in Podljubelja tja. Stavbeno delo izvršuje g. Košat iz Borovelj. — Spomenik, ki je stal sredi Borovelj, se je zadnje dni podrlo. Postavljen je bil leta 1852 kot spomin, da je cesar Franc Jožef srečno ušel smrti atentata, ki je bil izvršen na njega. Tedanje blagoslovljenje tega spomenika se je vršilo v velikanskem obsegu, celo vojaščina je nastopila s kanoni in streljala na Dobravi. Temeljni kamen, ki je še ohranjen, je menda iz vse Koroške zbran, oz. vseh vrst, ki se dobe na Koroškem. Ta spomenik se bo postavil nanovo, vendar v drugi obliki, nasproti živinskemu trgu ob cesti na Dobravo.

Želuče. (Požar.) Dne 21. t. m. zvečer je pričelo goreti pri Breznikarju v Grabnah. V sled

vetra so ognjeni zbulji kmalu objeli hišo in skedenj, da na rešitev sploh ni bilo več mogoče misliti. Le sreča je, da stoji posestvo na samem, da vsaj sosedje niso bili ogroženi. Bilčovska požarna bramba je bila hitro na mestu in je preprečila, da niso pogoreli stropi sob, ki niso tlakovani. Kdo je povzročil požar, bo ugotovila preiskava, vendar je vredno omeniti, da je moral sam posestnik v preiskovalni zapor. Zanimivo je ugotoviti, da je nekaj fantov videlo v nedeljo zvečer v skednju pri Breznikarju luč, ki je gorela še po polnoči. Fantje gredo pogledat in najdejo v nekem zaboju gorečo svečo, ki jo vzamejo s seboj. Okrog zaboja je bilo nastlano seno. Posestnik se je prejšnji dan s svojimi brator odpejal nekam v Celovec. Na podlagi tega je 21. t. m. zvečer rekel vsak, da gori pri Breznikarju. Poleg navedenega je posestnik pred dvema mesecema zvišal zavarovalnino na 8000 S. Preden izrečemo kako sodbo, moramo počakati uspeh preiskave.

Šmihel pri Pliberku. Pod naslovom „Hetz-

propaganda“ poroča znani dopisnik iz Pliberka v „Freie Stimmen“ z dne 17. aprila, št. 88, o tukajšnji škof. vizitaciji in birni. V tem dopisu trgoli vse polno laži in fantazij, ki so se rodile v preveč razgretih možganih dopisnikovih. Slovenski pregovor pravi: Kdor laže — krade. Ne za lažnivega dopisnika ali za imenovani list, ampak za pametne in rzsodne ljudi, ugotavljamo tole: Laž je, da bi bil mil. g. škof dr. Seydl pozdravljen izključno v njemu nerazumljivem jeziku, resnica pa, da sem ga podpisani kot predstavnik župnije pozdravil izključno v nemškem jeziku, ali kakor bi dopisnik rekel, v uradnem jeziku, ki ga mil. g. škof dobro razume. Laž je, da bi bil g. dvorni kaplan Zechner tako netaktnost potrdil, resnica pa, da je g. dvorni kaplan vsebino govora mil. g. dr. Seydla povedal ljudstvu v njemu razumljivem jeziku, kakor je sploh navada tudi tedaj, ako birmuje naš domači škof. Laž je, da bi bil jaz rekel tukajšnjim korporacijam, da slovesen sprejem ni zaželen, resnica pa, da sem vse tukajšnje korporacije brez izjeme uradno povabil k slovesnemu sprejemu z opombo, da ako imajo kako željo, se z menoj lahko ustmeno pogovore. Na vse druge neslanosti, budalosti in fantazije ne odgovarjam. Ugotovim, da so „Freie Stimmen“ takorekoč list uradnikov in učiteljev. Ali ne bi bilo umestno, da bi ti zahtevali bolj objektivnega poročevanja? Gospodarska kriza ne objema samo slovenskega ljudstva, ampak tudi nemškega. S takimi hujskajočimi članki pa krizo gotovo ne bomo odstranili. Takemu poročanju, kakor je zgoraj navedeno, pa krepk „fej!“
Vintar, župnik.

Gornje Borovlje. (Zahvala.) Podpisani pogorelci Gornjih Borovelj se tem potom najiskrenejše zahvaljujejo vsem faranom dekanije Šmohor, Beljak, Rožek, Celovec dežela, Tinje, Velikovec, Dobrla vas in Pliberk za cerkveno zbirko, ki so ji nam v naši nesreči naklonili v pomoč, zlasti še vsem njihovim dušnim pastirjem za ves trud in požrtvovalnost. Posebno hvalo smo že dolžni Političnemu in gospodarskemu društvu v Celovcu, ki se je tako dobrohotno zavzelo za nas s tem, da je uvedlo obširno pomožno akcijo nam v korist in potom raznih slovenskih posojilnic nabralo znatno vsoto v podporo, ki nam je zlasti sedaj, ko se je začelo z zidanjem, tako potrebna in dobrodošla. Tudi vsem posojilnicam, ki so nam prišle velikodušno na pomoč, bodi izrečena najtoplejša zahvala! Svojih prijateljev in dobrotnikov ne bomo zabili. Bog bodi vsem obilen in bogat plačnik!
Pogorelci.

Gramofonske plošče. Veliko povpraševanje je po slovenskih gramofonskih ploščah, ki se morajo naročevati od drugod, ker nobena avstrijska tvrdka ni hotela prevzeti izdelavo slovenskih koroških narodnih pesmi. Ta naloga je prevzela družba Polydor, ki je doslej izdala 16 narodnih slovenskih pesmi, ki jih je izvajal brnški moški sekstet. Izšle so sledeče slovenske koroške narodne pesmi: L 30314 (številka plošče): Njav čez jizaro, Jes sm an burn pavr; L 30316: Sötr pojđ, söntre sm sama, Jas mam tri ljubce; L 30318: Juhe, pojđam pa v Škufče, Moja ljubca m je pošto posvava; L 30320: Spomlad pa luštno je, Jaz pa no kajžico mam; L 30322: Pojđam v rute, Vse te ušne liete moje; L 30324: Sm se rajtov žanit, Döčva je činkelca; L 30326: Žabja svatba, Je pa krajčič posvava; L 30328: Dober večer ljubo dakle in Kaj mi nuca planinca. Posamezna plošča stane S 6,60 in se dobi ali naroča pri Otto Gaggel, Villach, Widmannsgasse 30. Nabavo plošč posebno gostilnam toplo priporočamo. Zahtevajte povsod na deželi slovenske narodne pesmi!

Sele. (Gospodarsko.) Gospodarska kriza se prav močno čuti tudi pri nas. Les in živinoreja, glavna vira dohodkov, sta obtičala. Na Jožefovem sejmu v Borovljah je imela živina tako nizko ceno, da jo je prodal le tisti, ki se je hotel na vsak način znebiti in je moral imeti denar. V sled dolgotrajne zime paše še ne bo kmalu, krme pa zmanjkuje. Hudo je za tistega, ki jo mora kupovati. Tudi gozdni delavci gledajo s skrbjo v bodočnost. Nekateri imajo delo, drugi še ne. Žage obstajajo in počivajo, brezposelnih je vedno več. — Precej kmetov si ureja gnojnične jame s podporo kulturnega sveta. Seveda bi morala biti ta podpora višja, saj izhaja iz denarja, namenjenega za pomoč gorskim kmetom. — Na občnem zboru posojilnice je med drugim načelstvo podalo poročilo o delovanju zadruga v preteklem letu. Iz poročila se je vsak lahko prepričal, kako potrebna nam je bila posojilnica; vlagateljem za naložbo denarja, potrebnim za ceno posojila. Vlagatelj je bilo 51, izposojevalcev 15, denarni promet je znašal 25.433 S. Obrestna mera za posojila se je znižala od 8%, na 7%. Pri volitvi je bilo vnovič izvoljeno staro načelstvo. — Nedavno je bil p. d. staremu Mlečniku na Zvrh. Kotu iz omarice ukraden bankovec za 1000 S. Tatu še niso mogli izslediti. Gotovo pa bi se bil mož obvaroval take občutne škode, če bi denarja, ki ga ni rabil, ne bil imel hranjenega doma, ampak ga bil naložil v hranilnici.

Suha. (Razno.) Zopet se je nabralo nekaj novic tukaj. Grajski hlapec se je v gozdu spotaknil, padel in si zlomil nogo. — Cvetno nedeljo zjutraj je Paticjakova bajta z vsem pogorela in so ljudje brez svoje strehe. Vnela so se v kuhinji drva in je bilo naglo vse v ognju. Nesreča je bila že prej pri hiši pri živini. Umetnost je, kako se nekateri sploh še preživljajo. Posamezni si pomagajo tudi s tatvino. Takim pravijo tu komunisti. Pri Mlakarju so pokradli vse klobase, kakih 40, mast in gospodinji najlepšo obleko. — Škof in drugi kmetje so popravili v času, ko še ni bilo dela, pot s Suhe na Sv. mesto. Strma je še vedno enako, a vsaj varno stopaš tam, koder so bile prej same skale. Sedaj se more spet voziti kakor nekdanj, samo za težke vozove je pot premehkna in preozka. — Na belo nedeljo popoldne je pridno 19letno dekle praznično oblečeno šlo v Dravo. Videli so jo od nasprotne strani in v Labudu potegnili iz vode. Pogreb je imela lep z veliko udeležbo na Suhi, zakaj vse je bilo prepričano,

da je storila ta korak v zmedi. Drugo leto bi prevzela lepo veliko kmetijo v gorah, ponudil se ji je ženin. A to, kar je drugim le veselje, je njo strašilo; ni marala ne kmetije in ne možitve. Vsem je njeno dejanje nerazumljivo, saj je imela pri teti in botru najmirnejše življenje brez vseh skrbi in niti najmanjšega povoda za obupanje. Rajno je gotovo vlekla neka višja skrivna sila, ki se ji ni mogla ustavljati in ji je sledila nevede in nehote. Mladina naj si pač vzame nauk, da svet ne umiri in osreči srca in duše, ki hrepeni po višjem in večnem.

Gvido Bittner. Dne 25. t. m. je v Celovcu preminul stolni prošt Gvido Bittner v 86. letu starosti. Pokojni je bil rojen l. 1846 v Neumarktu na Štajerskem, 1868 posvečen v duhovnika in je pripadal stolnemu kapitu od leta 1894 dalje. Kot kaplan in župnik je služboval na raznih farah Koroške. Nekaj časa je bil tudi celovski občinski odbornik in nadzornik veronauka na srednjih šolah, posebno delaven pa je bil na socialnem polju in je njegovo ime zvezano z mnogimi ustanovami. Pokopan je bil pretekli pondeljek v stolni grobnici.

Drobne koroške novice. Dne 18. t. m. je bilo na Koroškem še 10.280 podpirlanih brezposelnih. — V Celovcu se je 22. t. m. ponovno vršila volitev župana, ki je ostala brezuspešna kakor prvi dve. Celovec ni dobil župana. Bržkone dobi sedaj komisarija in razpisale se bodo nove občinske volitve, ki se morajo vršiti v teku enega meseca po razpustu. — Prošnje za sprejem v Marijanišče je treba vložiti preko župnih uradov do najkasneje 1. julija na ravnateljstvo Marijanišča ali krški ordinariat. Sprejemni izpiti za prvi razred gimnazije se pričnejo 13. julija ob 8. zjutraj. — 20. t. m. je nekdo vlomil v hišo posestnika Pirkerja v Schaumbodnu pri Št. Vidu. Pri tem je prišlo do streljanja in je bila gospodinja ubita, gospodar pa ranjen. Obenem je bil ranjen tudi eden napadalec, ki je iskal zdravniško pomoč v bolnišnici v Brežah, kjer so ga aretirali. Napad so izvršili trije bratje Pušnik. — Sejmi v maju: 2. v Železni Kapli, 4. v Podkloštru in Labudu, 18. v Celovcu, Šmihelu pri Pliberku in Grebinju, 26. v Šmohoru in Dobrli vasi. — Letni zbor avstrijske krščansko-socialne stranke se je vršil letos v Celovcu 25. in 26. t. m. Udeležili so se ga zvezni kancler dr. Ender, vojni minister Vaugon, poljedelski minister dr. Dollfuss, prosvetni minister dr. Czermak, trgovinski minister dr. Heintl in mnoge druge vodilne osebnosti stranke.

DRUŠTVENI VESTNIK

Društvene prireditve. Izobraževalno društvo „Kočna“ v Svečah priredi v nedeljo dne 10. maja 1931 ob pol 4. popoldne pri Adamu štiridejansko igro „Stari in mladi“ ob sodelovanju domačega pevskega zbora. — Društvo slovenskih diletantov v Borovljah ima svoj redni letni občni zbor v soboto dne 9. maja ob pol 8. zvečer v lastni društveni sobi pri Bundru. Spored običajen.

Št. Vid v Podjuni. (Igra.) V nedeljo dne 19. aprila se je uprizorila pri Voglu v Št. Primožu igra „Pozna pomlad“, ki je bila kljub slabemu vremenu zelo dobro obiskana od domačih kakor tudi od drugih gostov. Vse občinstvo je z napeto pozornostjo sledilo poteku igre, ki se je prav mojstrsko predstavljala. Vsi igralci zaslužijo popolno zahvalo in priznanje, ker so vsi

Vse zlata se drži, za zlatom vse drvil — tako pravi Margareta v Goethejevem Faustu. Kakšno veljavnost imajo tele besede tudi danes, kaže veliko povpraševanje po srečkah 25. avstrijske razredne loterije, katera se je ravno začela in katere glavni dobitki vzbujajo splošno zanimanje in pozornost. Prospekti poslovalnice J. Prokopp, Baden, oddelek za zvezne dežele, dajejo glede teje na izgledih posebno bogate loterije pojasnila. Priporočamo ponudbe firme J. Prokopp, katera je znana že leta sem kot strogo seriozna, pozornosti naših bralcev.

brez izjeme popolnoma obvladali svoje nekatere zelo težke vloge. Največje odlikovanje pa zasluži brez dvoma Rotarjeva Lenčka v Pograh, ki je vlogo Rezike predstavljala naravnost mojstrsko. Izgovarjanje in naglašanje besed, kakor tudi izvajanje gest je izvršila kljub temu, da je še le prvič nastopila z večjo vlogo, prav z odlikovanjem. Naša želja je, da bi nas

še večkrat razveselila s svojim vrlim nastopom. Vodstvo in režijo igre je sedaj opravljal naš vrli predsednik Janko Kežar, ker je imel prejšnji režiser sam težko vlogo. Zato gre tudi predsedniku priznanje in zahvala za dober izid igre. Pred igro nam je razložil vsebino in pomen igre, kar je zelo velikega pomena, ker gledalci potem lažje sledijo raznim točkam in igro bolje umevajo. Kako je igra uplivala na gledalce, je bilo razvideti iz tega, da je marsikateri izmed njih imel pri bolj žalostnih prizorih rosne oči. Igralcem in sploh vsemu društvenemu vodstvu izrekamo najpristrčnejšo zahvalo za izredni užitek. Ob koncu naj sprejme tudi moški pevski zbor zahvalo za sodelovanje pri igri. Več gledalcev.

Spodnji Rož. Mahnil sem jo na velikonočni pondeljek tam gor v Glinje, da po dolgem zopet vidim enkrat nastop boroveljskih igralcev na Cingelčevem odru. Med potjo sem izvedel, da so šli gostovat domači glinski igralci v Št. Janž in sem se skoraj bal, da bi vsled tega ne trpeja prireditelj v Glinjah. Kako pa sem se začudil, ko vidim prostorno Cingelčevo dvorano nabito polno, tako da so ljudje nevoljni zopet odhajali, ker niso več dobili prostora. Vidi se pač, da naši ljudje radi posečajo slovenske prireditve in bi bilo le želeto, da bi boroveljski igralci nastopili večkrat; občinstvo se jim za vzoren nastop pokaže hvaležno s tem, da ob prvi priliki zopet napolni dvorano. V zadnjem dejanju je nastopil tudi društveni kvintet, in brez dvoma so poslali tu Borovljanci svoje najboljše pevce na oder, zakaj pesem „Kadar Zila noj Dravca“ je zvenela tako lepo, da so bili vsi navzoči naravnost očarani. Dolgo po prireditvi smo še sedeli skupaj v lepi dvorani in poleg domačih pevcev so nas posetili in kratkočasili tudi pevci z Radiš. Vsa čast tem fantom, samo par jih je stopilo skupaj in zapeli so kot močan zbor. Buren aplavz je bil najboljši dokaz za dobro izvajanje vseh teh pesmic.

GOSPODARSKI VESTNIK

Obdelovalna premija 1930. Na Koroško je odpadlo od zvezine pomoči 3.652.808 S. Površino s pšenico, ržjo, ječmenom, ovsom in koruzo obsejane zemlje so ugotovile občinske komisije. Ugotovilo se je, da je na Koroškem s temi žitnimi vrstami posejana površina 75.779,69 hektarjev. Na podlagi tega odpade na hektar podpora 48 S. Deželni kulturni svet je izročil denar deželni davkarji, ki ga bo na podlagi seznama vpisala v dobro za lanski realni davek in ostanek na račun letošnjega. Če dobi kateri posestnik več premije nego znaša lanski davčni zaostanek in letošnji davek, dobi prebitok izplačar v gotovini potom občinskih uradov, ki dobijo seznam teh posestnikov. Letošnji plačilni nalogi bodo imeli posebno točko, ki se bo nanašala na višino s setveno podporo plačanega davka. Označeno pa bo na plačilnem nalogu tudi, koliko denarja se izplača v gotovini.

Beljaške tržne cene. Beli ohrovt 60, rdeče zelje 80, kapus 80, korenje 80, pesa 70, čebula 60, redkev 30, lanski krompir 16 g, glavna solata 1,20, grah v stročju 2,20, česen 2,20, špinata 1,60, hren 3, peteršil 2,40, zelena 1,40, zgodnji krompir 1,20, namizna jabolka 2,40, jabolka za kuho 1,40, goveje meso 3, telečje 3, svinjsko 3,20, kozličje 3, prekajeno 4,40, orehi 1,50, sladka smetana 4, kislja smetana 2,40, čaj-

no maslo 6, skuta 1,40, kapuni 4,50 S, sladko mleko 44, kisljo s smetano 52, jajce 14 g.

Cene zlata, srebra in novcev so neverjetno padle, ker je dosti ponudbe: 1 kg čistega zlata 4650 S, 1 kg srebra 55 S, 1 gram 14karatnega zlata 2,67 S, 1 g 18karatnega zlata 3,42 S, 1 g 22karatnega zlata 4,18 S, 20kronski zlatnik 28,70, 10kronski zlat 14,20 S, 100kronski zlatnik 142 S, 1 dukat 16 S, 5kronski srebrni novček 1,18 S, dvakronski 44 g, enokronski 22 g, goldinar 60 g, dvojni goldinar 1,20 S.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Matija Eldersch, predsednik parlamenta, je umrl in se pustil vpepeliti v dunajskem krematoriju. — Berlinski župan dr. Salm meri 2,15 m. — Zagreb ima 180.000 prebivalcev. — Bivši jugoslovanski vojni minister general Stevan Hadžič je 22. t. m. umrl v 63 letu starosti. — Nad Budimpešto je divjala 21. t. m. strašna nevihta, ki je sledila prelomu oblakov. Nevihta je trajala nad 3 ure. 16 oseb je bilo lažje ranjenih.

Peter Kürten obsojen. Dne 14. t. m. se je pričela v Düsseldorfu v Nemčiji obravnava proti Petru Kürtenu, takozvanemu düsseldorfskemu vampiru (krvosesu), ki se je končala 22. t. m. Kürten je bil radi 78 zločinov 7 mesecev v preiskavi, v obtožnico pa je bilo sprejetih samo 16 umorov. Obtožnica je obsegala 209 strani in je bilo vabljenih 300 prič in 36 sodnih izvedencev. Obravnava je prisostvovalo 70 novinarjev, 2 državna pravdnika sta podpirala obtožnico, kar je nekaj svojevrstnega, zastopani so bili zastopniki oblasti, poslaništev, kriminalni uradniki in zdravniki tudi iz drugih držav. Kürten je dejanja priznal in povedal še marsikaj novega. V razsodbi je bil obtoženec spoznan za krivega: 9 umorov, v dveh slučajih v zvezi z izvršenim posilstvom in v dveh drugih slučajih v zvezi z nasilnimi nečistimi dejanji. Za vsak slučaj unora se Kürten kaznuje s smrtjo. Zaradi poskušane umora v sedmih slučajih je bil razen tega obsojen na 15 let ječe. Kürten je obsodbo mirno poslušal in izjavil, da kazni sprejme. Odsekali mu bodo glavo.

Listnica uredništva:

Št. Vid. Vprašuješ. Da. Zadeva je ta, da se je mnogo zaupnikov pritožilo, da manjka slovenskega čtiva. Naročili smo na nekatere naslove slovenske liste in tudi Ti si med njimi. Čitaj in daj drugim! To naj storijo tudi vsi ostali. Ostalo je naša stvar. — **Gg. zaupnikom.** Za zadevo glasom okrožnice z dne 29. marca pridejo v poštev samo še kraji, v katerih so jezenske počitnice.

Vsem prijateljem poštenega razvedrila naznanjam, da imam v zalogi sedaj tudi

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE

vseh vrst s slovenskimi posnetki, kakor naslednje pristne koroške narodne:

Nmav ériez izjaro — Jez sm an burn pavr.
Sóntre pójd, sóntre sm sama — Jas mam tri ljubce,
Juhe, pojdam pa v škufce — Moja ljubea m je pošto posvava.
Spomlad pa lušno je — Jas pa no kajžico mam.
Pajdam pa v rute — Vse te ústne liete moje.
Sm se rajtov žanit — Dečva je éinkica.
Zabja svatba — Je pa krajčé posvava.
Dober večer, ljubo dakle — Kaj mi nuca planinea.

Cena plošče 6 S 60 g. Cenik zastoj!

Gostilničarji in drugi imetniki gramofonov naj si jih takoj naročijo pri trgovcu s stroji, kolesi, muzikalnimi instrumenti, gramofoni in ploščami **Johanu Lomschek, Sagerberg, počta Eberndorf.**

Vabilo

na

IZREDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Glinjah,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši

v nedeljo, dne 17. maja 1931 ob 11. uri
dop. v pisarni na Trati pri Cingelcu.

DNEVNI RED:

1. Nadomestna volitev enega člana načelstva
2. Slučajnosti.

NAČELSTVO.

VABILO

na

Redni letni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Kostanjah,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se vrši v nedeljo, dne 10. maja 1931
ob pol 3. popoldne v uradni m prostoru
in s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Odobritev letnega računa in poraba čistega dobička.
3. Poročilo načelstva.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

NAČELSTVO.

78

VABILO

na

XIX. REDNI LETNI ZBOR

Živinorejske zadruge za Žitaro vas in okolico, registrirane zadruge z neomejenim poroštvom, ki se vrši dne 10. maja 1931 ob 10. uri popoldne v Društvenem domu v Žitari vasi z običajnim sporedom

K obilni udeležbi vabi

77

vodstvo

Goldbrunnhof, Lienz, Litzlhof

uporabljajo **Oekonom-mlin.** Preden kupite mlin za debelo moko, oglejte si Oekonom-mlin v teh obratih. Tudi Vi boste z njim zadovoljni.

Zahtevajte dopuštiljatev prospekta od **H. Hammerschmied, Ernstbrunn 14, N.-Oe.**

Zastopnike pošljemo k Vam. Predvaja se zastoj. 29/6

Slov. pevsko in tamburaško društvo
„Dobrač“ na Brnci.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

ki se vrši v nedeljo 3. majnika 1931 pri Prangarju v Zmotičah. Začetek točno ob 3. popoldne.

K obilni udeležbi vabi

o d b o r .

VABILO.

Izobraževalno društvo „Kot“ v Št. Jakobu v Rožu

priredi

na Florjanovo, dne 4. maja 1931
ob 3. uri popoldne

zadnjikrat koroško narodno igro

MIKLOVA ZALA

v društvenih prostorih.

Vsi prijatelji poštene zabava prisrčno vabljeni!
ODBOR.

79

Der Wafchtag brachte
schon am Morgen
Uns früher Arbeit
Laft und Sorgen.
Vorbei sind diese
schweren Tage:

Persil
erspart
uns jede
Plage!